

Gynybos pramonei – ir „Elsis“, ir „Airbus“

2014.11.11, 05:22

VŽ

Rima Rutkauskaitė

Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacijos nariais siekia tapti tokios tarptautinės korporacijos kaip SAAB, „Airbus“, „Renault“, „Sagem“, „Rolls-Royce“ – geopolitinė įtampa ir didinamos išlaidos gynybai jungtis skatina vis daugiau bendrovių.

„Tiesioginis ryšys su šiomis įdomiomis kompanijomis, gaminančiomis ne tik civiliams, bet ir įvairių šalių kariuomenėms, turėtų būti naudingas mūsų įmonėms – tarptautinės korporacijos suinteresuotos didinti užsakymus smulkiąjam ir vidutiniam verslui“, – abipusę naudą įžvelgia Vaidotas Malinionis, Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacijos direktorius.

Pasak jo, pavyzdžiui, SAAB nurodė, kad siekis tapti lietuviškos asociacijos nare sutampa su Švedijos vyriausybės politika. Be to, daug lemia įtempta geopolitinė padėtis.

Iki 0,9 mlrd. Lt

ES šalims ir NATO didinant išlaidas gynybai, skaičiuojama, kad Lietuvos gynybos pramonės įmonių eksportas gali išaugti nuo 85 mln. Lt (2014 m.) iki 0,9 mlrd. Lt (2020 m.).

Ši prognozė, pasak Egidijaus Skužinsko, Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacijos prezidento, dar gana kukli: 2013 m. dugną pasiekusius daugelio šalių gynybos biudžetus suskubta sparčiai didinti. Nėra nė vienos šalies, kuri pasigamintų viską, ko jai reikia. Savo nišą šiame versle gali užimti ir lietuviška pramonė. Vertinant NATO biudžetą, pėmai buvusį 678 mlrd. Eur (2,3 trln. Lt), Lietuvos ambicijos, ekspertų skaičiavimu, yra pamatuotos.

„Mūsų sektoriaus potencialas didelis. Pavyzdžiui, planuojame, kad per artimiausius penkerius metus mūsų asociacija vienyms apie 100 narių, turinčių apie 200 įmonių, kurių metinės pajamos sieks 1,4 mlrd. Lt, o jų indėlis į biudžetą sudarys 0,5 mlrd. Lt“, – prognozuoja p. Malinionis.

Šiandien asociacija jungia įvairius gamintojus, paslaugų teikėjus, mokslo įstaigas, glaudžiai bendradarbiauja su ES gynybos agentūra. Išskirtinai gynybos pramonei iš visų asociacijos narių gamina tik AB Giraitės ginkluotės gamykla. Kitos bendrovės gamina dvigubos paskirties prekes, kurios pritaikomos ir civiliniame gyvenime, ir gynyboje.

Nukreips į klasterius

Ponas Malinionis lenkia pirštus, kaip bus siekiama padidinti Lietuvos gynybos pramonės eksportą. Pavyzdžiui, ketinama glaudžiai bendradarbiauti su Lietuvoje kuriamais NATO kompetencijų centrais – energetinio saugumo ir IT. Pasak jo, vien NATO energetinio saugumo kompetencijos centras gali pasiūlyti neribotų galimybių verslui ir viskas priklausys nuo to, ar sugebėsime jomis pasinaudoti.

Kitas žingsnis – dalyvauti tarptautiniuose klasteriuose

„Baltijos kaimynai jau turi tokių klasterių. Ir mes šiuo metu ieškome sričių, kur nekonkuruotume su kitais, tačiau galėtume pasiūlyti didžiausią pridėtinę vertę. Kitų metų pradžioje, manau, jau galėsime savo asociacijos nariams įvardyti tokias sritis“, – žada p. Skužinskas.

Kitąmet asociacija yra numačiusi dalyvauti trijose pasaulinėse parodose – Londone, Čekijoje, Paryžiuje. Bus dirbama verslo kontaktų paieškos grupėse. Mezgami ryšiai ne tik su Krašto apsaugos ministerija, bet ir su kitomis Vyriausybės institucijomis.

Daugelis Lietuvos gynybos reikmėms būtinų prekių yra importuojamos, į šiuos tiekimus arba jų dalį galėtų pretenduoti ne viena smulkioji ir vidutinė vietos įmonė, įsitikinę asociacijos vadovai.

Ne vien gynybos sektorius

Šią vasarą paskelbtame Europos Komisijos (EK) komunikate dėl konkurencingesnio ir veiksmingesnio gynybos ir saugumo sektoriaus sakoma, kad kol kas sudėtinga prognozuoti, kaip Europos gynybos ir saugumo sektorius atrodys po 20–30 metų. Tačiau akivaizdu, kad dvigubos paskirties pramonės svarba nuolat augs.

„Svarbiausios technologijos, pavyzdžiui, susijusios su dideliais duomenų rinkiniais, sintetinė biologija, trimačiu spausdinimu ir kt., taps svarbiu tiek gynybos, tiek civilinės pramonės inovacijų šaltiniu. Tai reiškia, kad daugelis pramonės sričių taps dar svarbesnės gynybos sektoriui“, – pabrėžiama komunikate.

Marius Šemeta, optinių detalių UAB „Optida“ eksporto pardavimo vadovas, aiškina, kad lazerių pramonė pajėgi gaminti produktus, tinkamus ir civilinei, ir gynybos pramonei. Asociacijai priklausanti „Optida“ ieško partnerių, kurie gamina optinius prietaisus.

„Tai galėtų būti įmonės, gaminančios optiniu veikimo principu paremtus prietaisus, pavyzdžiui, tolimačius, atstumui nustatyti“, – svarsto p. Šemeta.

Kai kurios šalys, anot jo, nepriklausančios ES, riboja galimybes užsienio bendrovėms dirbti su gynybos pramonės bendrovėmis. Bet tai nereiškia, kad potencialūs klientai gali būti tik Europoje. Pasak p. Šemetos, kai kurios ginkluotę ar gynybai skirtus prietaisus gaminančios ir eksportuojančios valstybės, pavyzdžiui, Izraelis, tokių ribojimų netaiko.

Sajungininkams reikia paslaugų

Arūnas Gedvila, UAB „Elsis“ generalinis direktorius, neslepia: dirbti su gynybos pramone sudėtingiau, nes daug informacijos yra slapta, ji pateikiama ribotai. Bet tokius nepatogumus atsveria tiek Lietuvoje, tiek ES didinamos išlaidos saugumui ir gynybai. Todėl, jo nuomone, asociacijos parengta gynybos pramonės eksperto augimo prognozė gali būti reali.

Arūnas Gedvila, individualių programinių ir intelektinių inžinerinių sprendimų kūrimo bei projektų valdymo UAB „Elsis“ generalinis direktorius. Nuotrauka: Vladimiro Ivanovo („Verslo žinios“)

„Klaipėdos trasekspedicija“.

Turi socialinių tikslų

Lietuvos krašto apsaugos ministerija pernai viešuosiuose pirkimuose iš Lietuvos įmonių pirkė 38,5% prekių ir paslaugų. 61,5% sudarė prekės ir paslaugos iš užsienio tiekėjų. Statybos darbai ir projektavimo paslaugos perkamos tik iš

Lietuvos gynybos ir gynybos bei dvigubos paskirties pramonės pajamos iš eksporto,

mln. Lt		
2014 m.	86	280
2015 m.*	120	400
2020 m.*	900	1.100

* PROGNOZĖ
ŠALTINIS: LIETUVOS GYNYBOS IR SAUGUMO PRAMONĖS ASOCIACIJA

Apie asociaciją

- Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacija [kurta 2014 m. kovą.
- Šiuo metu ji vienija 26 narius - 60 įmonių.
- Bendros metinės narių pajamos siekia 350 mln. Lt.
- Asociacijos nariai yra sukūrę apie 2.000 darbo vietų.
- Įmonės per metus į biudžetą sumoka apie 130 mln. Lt mokesčių.

Kai kurie finansavimo šaltiniai 2014-2020 m.

- Iš 2014-2020 m. ES mokslo tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ saugiai visuomenei užtikrinti bus skirta 1,7 mlrd. Eur, arba 5,9 mlrd. Lt. Tai sudaro 2,2% visų programai „Horizontas 2020“ skiriamų lėšų.
- Europos Komisija skatins tarpvalstybinius klasterius ir tinklus teikti paraišką pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo programą, kurios bendras 2014-2020 m. biudžetas - 8,7 mlrd. Eur (30 mlrd. Lt).
- Dvejopo naudojimo produktų investiciniams projektams finansuoti iš Europos regioninės plėtros fondo skiriama 140 mlrd. Eur (483 mlrd. Lt), igūdžių ugdymo projektams iš Europos socialinio fondo skiriama suma - 74 mlrd. Eur (255 mlrd. Lt).

Lietuvos įmonių.

„Žiūrime ne siaurai – didinti pardavimą, bet pirmiausia kalbame apie kompleksines priemones, kurios būtų naudingos ir verslui, ir valstybei. Kad pinigai liktų mūsų ekonomikoje, būtų sumokėta daugiau mokesčių į biudžetą, sukurta daugiau darbo vietų“, – teigia p. Malinionis.

Asociacija turi ir socialinę misiją – bendradarbiaudama su veteranų organizacija yra numačiusi konkrečių žingsnių, kaip į atsargą išėjusiems kariškiams, sukaupusiems daug žinių, padėti įsidarbinti gynybos pramonės įmonėse.

Visas tinklalapyje vz.lt skelbiamas turinys yra UAB "Verslo žinios" nuosavybė, jei nenurodyta kitaip. Atgaminti, viešai skelbti šį turinį be bendrovės raštiško sutikimo draudžiama. Cituojant būtina nuoroda į šaltinį. Cituojamo teksto apimtis negali viršyti 500 (penkių šimtų) spaudos ženklų. Plačiau: <http://vz.lt/static/citavimas>